

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213
Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
upravnništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.238.

Kaj hoče Sofija?

Atentat na našega vojaškega atašea v Sofiji je ponovno skilil razmerje med našo kraljevino in Bolgarsko. Ni treba posebej naglašati, da se za čin, ki je vsega obsojalno vreden, bolgarske vlade ne more obdolžiti. Vlada kot taka je nad tem skoro gotovo nedolžna. Ali ta nedolžnost ima neke svoje meje; tam, kjer pričajo hudobne spletke Todora Aleksandrova. Treba se je zamisliti objektivno v težko stališče bolgarske vlade, ki je doslej pokazala, da hoče izvesti vse določbe niškega dogovora. Tudi v vprašanju reparacij je odnehala, sploh pa se je kabinet gospoda Cankova — če morda izvememo nekoliko čudno potovanje g. Kalfova v Rim — po svojih slovniških orientacijah zavedal svojih dolžnosti, izvirajočih iz neulyske mirovne pogodbe. Toda v ozadju je ostal Todor Aleksandrov, zli duh in nesreča Aleksandra Stambolijskega, sedaj opasnost današnjega režima, ki mu je dajal v prevratnih dneh odkrito po-tuho.

Kolikor je mogoče doznati iz nekontroliranih vesti, ki jih sprejemamo iz Sofije, se dozdeva, da je bil atentat in-spiriran s strani neposredne bližine To-dora Aleksandrova. Tu imajo makedon-stvujuči nedvomno svoje prste vmes, saj ne bi mogli verjeti, da je zapletena v ta za-obe državi neljubi incident kaka tretja, manj zainteresirana zakulisna sila.

Koraki naše vlade so pravilni in od-govarjajo duhu mednarodne strpnosti. Satisfakcija, ki jo zahteva naša nota, je tako blaga, da je v Sofiji ne bodo od-klonili, če se vsaj nekoliko zavedajo ne-varnih možnosti poostrenega konflikta. Da sofijska vlada s svojim sklepom ne-koliko odleži, je razumljivo, ker jo skr-bi notranjopolitični moment, ki ga izko-rišča makedonstvujuči z vso energijo v svoje propagandistične namene. Ako še danes naše razmerje do Bolgarske ni tako, kakor bi moralo biti, je temu kriv pač fatalni ekvilibrij moči, katero si de-lita dejansko legalna vlada in nelegalni pokret makedonstvujučih. Dokler pa bolgarska vlada ne bo premagala tega ravnotežja, je vsako nadaljevanje akcije sporazuma oteženo, če ne onemogo-čeno. Ne dvomimo, da bo bolgarska vla-da tokrat ugodila vsem našim zahte-vam. P tudi v slučaju, ako tega ne bi hotela storiti, jo silijo razmere k pri-znanju naših upravičenih zahtev, saj ni tako kratkovidna, da ne bi videla svoje lastne izolacije. Vsa Mala antanta je danes edina, in celo Italija, o kateri bi se mislilo, da hoče ob plamenčku tega neljubega dogodka pogreti lonček svojih interesov, se je tokrat postavila na stran pravice. Bolgarska je osamljena. Tej osamljenosti gre zasluga, da se ni treba bati nevarnih posledic in kompli-kacij konflikta. Bolgarska je trenutno v položaju Grške glede janiškega umora, mi pa igrano vlogo Italije. Ker je naša vlada usvojila načela in splošne ideolo-gije zapadnih držav o priliki grško ita-lijanskega konflikta in ker jih je — va-rujoč pri tem dostojanstvo naroda in države — neizprosno aplicirala na naj-novejši konflikt z Bolgarsko, je zado-ščenje bolgarske vlade toliko kot zasig-urano.

In vendar se nam vsiljuje vprašanje: kaj hoče Sofija? Kako dolgo bo še to-lerirala gadjo zalego makedonstvuju-čih? Priznavamo, da so makedonstvu-juči postali v notranje-političnem živ-ljenju Bolgarske činitelj, s katerim mo-ra računati vsaka meščanska vlada. Ve-mo tudi, da bi mogli makedonski pokret uničiti samo radikalni levicari ali pa dediči idej Stambolijskega. Gospod Can-kov se dela, kakor da ima za seboj za-vedno meščanstvo. Dobro. Če je poka-zala revolucija, da je peščica meščanov s svojo spretnostjo in organizacijo vred-na več nego tisoč neorganiziranih se-ljakov, zakaj potemtakem ta inteligenca ne pomeče s pretepaškimi in razbojni-škimi tolpami Todora Aleksandrova? To je tisto vprašanje, ki zama prikačuje odgovora. Vse dotlej namreč, dokler bol-garska inteligenca ne opusti neposred-nega podpiranja makedonstvujučih, ni mogoče misliti na tesnejše zblizanje med obema narodoma. Bregalnica ni pozab-ljena, čeprav si noben plemeniti Srb in ne želi ponovnega krvopletitja s poni-žujočim ciljem osvete. Napočil je čas, da se Beograd in Sofija definitivno spo-razumeta, kajti slovanski Balkan je v nevarnosti, da podleže na posledicah bratovorne politike.

Spor z Bolgarsko.

Danes opoldne poteče rok ultimatumu

Naše zahteve niso nesprejemljive.

Beograd, 6. novembra. (B) Vla-da se danes dopoldne ni sestala. Posa-mezni ministri so pa pač prihajali v predsedništvo vlade in se zanimali za to, kako bo bolgarska vlada sprejela našo noto. V vladnih krogih trdno ve-rujejo, da bo Cankov našo noto v ce-loti sprejel. Skrajni rok za izpolnitev note poteče jutri opoldne.

Beograd, 6. novembra. (Z) (Tri-buna) poroča: Naš poslanik v Sofiji Rakić je poslal večerj naši vladi brzo-javko o predaji naše note bolgarskemu kabinetu. G. Rakić je izročil noto bol-garskemu zunanjemu ministru Kalfovu točno ob 11. dopoldne. Minister Kalfov je takoj izjavil poslaniku Rakiću, da naša nota ni nesprejemljiva in je obli-bil, da bo v določenem roku podal od-govor svoje vlade.

V naših političnih krogih, ki ne ko-mentirajo enotno tona naše ultimativne note Bolgarski, se trdno veruje, da nam bo bolgarska vlada odgovorila zado-voljno in da bo sprejela naše pogoje, ker niso težki.

Beograd, 6. novembra. (Z) »Tri-buna« piše: Kljub optimizmu naših po-litičnih krogov se domneva, da je prišlo iz Sofije neugodno poročilo. Zunanji mi-nister dr. Ninčić, ki je rahlo obolel in mora po nasvetu zdravnikov ostati do-ma, je prišel davi v ministrstvo, kamor je dospela tekom dopoldneva brzojavka iz Sofije. Ni se moglo doznati, kaj vse-buje ta brzojavka. Kolikor se je moglo izvedeti, baje ni bolgarska vlada voljna izpolniti one točke naše note, ki zahteva izkazanje časti naši zastavi. Dr. Ninčić je konferiral dopoldne s predsednikom vlade Pašićem in ministrom pravde dr. Perićem ter pomočnikom notranjega mi-nistra.

Beograd, 6. novembra. (B) »No-vi List« poroča iz Sofije: Naša nota je v vsem mestu izzvala nezadovoljstvo in demonstracije. Na inicijativo Todora Aleksandrova je za 10. t. m. sklicano veliko protestno zborovanje meščanov. S tega zborovanja se bo odposlala ostra resolucija vladi. Resolucija bo za-htevala, da vlada odkloni naše zahteve.

Za svobodo in neodvisnost Reke.

Protest reške konstituante. — Manifestacije na Reki.

Sušak 6. novembra. (B) V Kra-ljevici se je sestala reška konstituanta, da protestira proti neupravenemu prega-njanju in nasilju italijanske vlade na Reki. Na seji se je svečano ugotovilo, da bo konstituanta tudi še vnaprej zve-sta in enodušna v obrambi pravic, svo-bode in neodvisnosti Reke.

Zanella je imel važen govor, v ka-terem je naglasil, da je ostal sporazum med Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev neizvršen in to samo zaradi tega, ker se hoče Italija izogniti izvršitvi rapalske pogodbe in hoče zla-sti razveljaviti člen 4. tako, da si na kakršensibo način prisvoji Reko. Kra-ljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev pa je odločno in lojalno vztrajala na tem, da se pogodba popolnoma izvrši. Po-udaril je važnost registracije pogodbe pri Društvu narodov, s čemer je dobilo reško vprašanje popolnoma mednarod-nega značaja, in je omogočeno reški vladi, da predloži reško vprašanje Društvu naro-dov, razgovori med Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ne morejo več vezati Reke, ker se reško vprašanje ne more rešiti brez pristanka polno-pravnih zastopnikov Reke. Sklicujoč se na mnenje inozemskih časopisov, zlasti angleških, francoskih in ameriških, ka-kor tudi na mednarodni položaj, je Zanella rekel, da je prepričan, da bo Društvo narodov definitivno priznalo vse pravice svobodne reške držve. V imenu konstituante in vsega reškega na-roda je Zanella protestiral proti gaženju pravic Reke. Zanella je dalje rekel, da je general Giardino, kakor tudi njegovi predniki v okupaciji delal strašno nasi-lje, da pa ta tuji uzurpator ne bo do-segel nobenega večjega uspeha, ker se ves reški narod, četudi je obsojen na glad in bedo, junaško upira vsem aneksi-onističnim težnjam in ostaja neomah-ljivo zvest konstituantu in neodvisno-sti Reke.

Po kratki razpravi je konstituanta soglasno sprejela dnevni red, s katerim

se protestira proti nasilju Italijanov in proti napadom na pravice svobodnega mesta Reke, proti poskusom, da se raz-veljavi člen 4. rapalske pogodbe ter se izraža trdna volja izvajevati neodvisnost Reke in živeti v dobrih odnosih z vsemi sosednimi državami in v prvi vr-sti s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slo-venecv. Zunanlovi vladi se je ponovno potrdil mandat z neomejenim zaupa-njem. Prebivalstvo je silno ogorčeno, ker je general Giardino odredil, da se postavi pred sodišče pet članov konsti-tuante in to samo zaradi tega, ker so odšli v Kraljevico, da prisostvujejo seji konstituante.

Na vernih duš dan je reško prebi-valstvo organiziralo mirno tado impo-zantno demonstracijo proti italijanskemu režimu. Demonstracije se je udeležilo okrog štirideset oseb. V cerkvi se je ob-hajal spomin za onimi, ki so umrli pri obrambi pravic in svobode Reke. Popol-dne je okrog 30 tisoč ljudi odšlo na po-kopališče in položilo umrlih na grob vence. Ta grandiozna manifestacija, ki je bila podobna neke vrste plebiscitu, je vzbudila veliko ogorčenje pri fašistih in pri italijanskih oblastvih, ki pripravljajo represalije.

Beograd, 6. novembra. (Z) Da-nes je dospel semkaj iz Rima član na-še razmejitvene komisije z Italijo, po-kolnik Daskalović, ki ga je dopoldne sprejel zunanji minister dr. Nin-čić, kateremu je poročal o reškem vprašanju. Kasneje je prišel na to kon-ferenco tudi predsednik naše delegaci-je paritetne komisije v Rimu dr. Oto-kar Rybač. Sodijs, da velja ta kon-ferenca važnim podrobnostim v reše-vanju reškega vprašanja.

Beograd, 6. novembra. (B) Ita-lijanski opravniki poslov g. Summonte odpotuje v najkrajšem času za nekaj dni v Rim. Njegov odhod se na razne načine tolmači in misli se, da je nje-gova pot v zvezi z reškim vprašanjem in njega rešitvijo.

Vprašanje nemških reparacij.

Beograd, 6. novembra. (Z) Da-našnja »Samouprava« piše: Nemški po-slanik v Beogradu von Keller je uradno obvestil našo vlado, da Nemčiji sedaj ni mogoče plačati onih reparacij, ki so de-loma že izvedene, deloma pa še v te-lu. To prekinjenje plačevanja vojne od-škodnine je le začasno, dokler se ne uredi razmere v Nemčiji. Ker so pa pri-like v Nemčiji popolnoma kaotične in ni mogoče videti, kdaj se bodo uredile, bi to prekinjenje plačevanja reparacij značilno, ako ostane pri sednjih razme-rah, da postajajo nemške reparacije dvomljive.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 6. novembra. Napoved: Oblačno, najbrže dež, nekaj hladneje.

Vlada ni sprejela ostavke ljubljanskega velikega župana.

Beograd, 6. nov. (Z) Vaš poro-čevalec doznav iz merodajnega vira, da minister za notranje zadeve g. Vu-jčić ni sprejel ostavke ljubljanskega velikega župana dr. Lukana, ki je po-novno podal ostavko na svoje me-ssto. G. veliki župan je prosil notranje-

ga ministra, naj ga razreši njegovih dolžnosti ter je svojo prošnjo utemeljil z bolelostjo. Na podlagi informacij na merodajnem mestu bo vlada insistirala na tem, da mora g. veliki župan še na-dalje ostati na svojem mestu.

Koroški deželni glavar obljublja Slovincem pravico!

Celovec, 6. novembra. (K) Novo-izvoljeni koroški deželni zbor se je dan-es sestel k prvi seji. Za prvega pred-sednika je bil izvoljen inženier dr. Franc Fattinger (Velenec), za drugega predsednika Julij Lukas (socijalni demokrat), za tretjega predsednika pa dr. Karol Rokitsky (krščanski socija-lec). Za deželnega glavarja je bil izvo-ljen s 25 glasovi, pri čemer se je 17 po-slancev vzdržalo glasovanja, Vincenc Schumy (deželna zveza). Po predlogih strank je bil imenovan za prvega na-mestnika deželnega glavarja Silvester Leer (krščanski socijalec), za drugega namestnika pa Avgust Neutzler (soci-jalni demokrat).

Deželni glavar Schumy je podal na-to vladno izjavo, o kateri se bo jutri razpravljalo. Med drugim je izjavil, da morajo poklicana mesta in osebe potis-niti v ozadje in kolikor mogoče omiliti narodne boje, kajti je na podlagi spo-razuma med obema narodnostima je mo-goče misliti na skupen napredek. Samo

ob sebi umljivo je, da ne bo zakonodaj-la in uprava s Slovinci nič drugače rav-nala, kakor z Nemci v deželi, ako se, Slovinci postavijo na temelj danih raz-mer priznajo enotnost dežele in se ne dotikajo domovinske zvestobe domačega prebivalstva. Deželni glavar se je potem spominjal stiske bratskega nemškega naroda. Rekel je, da ni volja po zdru-žitvi odvisna od vsakokratnega gospo-darskega položaja v Nemčiji in da se mora vnoviti in javno naglasiti.

Predsednik je naglasil, da so se po-slanci, izvoljeni na temelju koroške enotne liste, združili v zvezo pod ime-nom deželnozborska zveza koroške eno-tne liste, socijalni demokrati pa so se strnili v socijalno - demokratski dežel-nozborski klub.

Socijalni demokrati so stavili nujen predlog glede prispevka dežele za ubla-ženje bede v nemški državi. Finančni odsek se je takoj po seji sestel in je o tem predlogu razpravljal.

Težavne denarne razmere.

Upravni odbor Narodne banke odklonil inflacijo.

Beograd, 6. novembra. (Z) Današ-nji »Trgovinski Glasnik« se bavi v posebnem članku s pomanjkanjem gotovine v naši državi in s težavnimi denarnimi raz-merami, v katerih se nahajamo že nekaj mesecev. Društvo za gospodarsko in fi-nančno politiko je imelo konference, na ka-terih je to vprašanje obdelavalo z vseh strani. Pokazali sta se dve mnenji: eni so za to, da se število novčanic v obtoku ne sme povečati, drugi pa menijo, da je treba povečati število bankovcev, vendar je tre-ba najti zanesljivo pot, da se ti novi ban-kovci po preteku gotovega roka zopet po-vrnejo v blaginje Narodne banke. Nihče pa ne zastopa stališča, da je treba poseči po neomejeni novčani inflaciji. O vsem tem tem se bo razpravljalo na današnji seji upravnega odbora Narodne banke, kate-re se udeležijo tudi finančni minister dr. Stojadino-vič. Pomanjkanje gotovine se kaže na vseh polih gospodarskega življenja, posebno hudo pa ga občuti naša mlada industrija in utegne biti za nekatera podjetja usodepol-no. Zato je pač umerno, da se za to tako važno vprašanje zanimajo vsi gospodarski in finančni strokovnjaki in ustanove, ki streme za tem, da se denarna kriza ubla-ži in odvrnejo kvarne posledice za naše go-spodarsko in finančno življenje.

Beograd, 6. novembra. (Z) Da-nes dopoldne se je vršila seja uprav-nega odbora Narodne banke, na kateri so se bavili z vprašanjem novih kre-ditov, posebno pa s pomanjkanjem go-tovine. Iz Ljubljane je bil prišel na to sejo odvetnik dr. Triller, iz Zagre-ba grof Kulmer in Vladimir Tur-kovič, iz Sarajeva pa dr. Vojislav Šola. Po daljši debati in razlaganju finančnega ministra dr. Stojadino-viča, ki je tudi prišel na sejo, je upravni odbor Narodne banke odklonil vse predloge, ki gredo za tem, da se povečajo krediti, ali da se poveča šte-vilo novčanic v obtoku. Finančni mi-nister je naglašal v svojem govoru, da nikakor ne more dopustiti, da se uvede pri nas politika inflacije. Sploh je za-htevala veleindustrije in bank po kredi-tih nezdrav pojav. Debatu o tem vpra-sanju je bila zelo dolga in živahna. — Potem se je seja bavila s tekočimi za-devami.

Obupen položaj v Nemčiji.

Akcija zaveznikov za presojo plačilne zmožnosti Nemčije.

Monakovo, 6. novembra. »Münch-ner Zeitung« poroča, da znaša, pod uradno kontrolo določena, cena kruha 20 milijard za funt in 2.2 milijarde za zemljo.

Berlin, 6. novembra. Večer je sko-raj v vseh delih države v več kot 100 slu-čajih prišlo do plenitev. V teku današnjega dopoldneva so se v središču mesta nabrale večje množice, vendar policija ulice izpra-nila. Kaiserslautern, 6. novembra. (K) Četa separatistov približno 20 mo-ž je zasedla glavno pošto. Zasedbene oblasti so varstveni policiji prepovedale rabiti orožje proti separatistom. Glede na to je policija ustavila svojo službo. Separatisti so prodrli do Kirchheimbolandena in zasedli okrajni urad. V Kuselu je bilo nemško orožništvo podrejeno francoskemu poveljstvu. V Simmernu je četa separatistov v nedeljo zjutraj zasedla urad deželnega sveta.

Weimar, 6. novembra. (W) Davi so zasedle čete državne brambe Gotha in okoli-čanske vasi, da bi izvedle razpust komu-nističnih oddelkov. Pri tem je bilo prijetih nekaj komunističnih voditeljev in odrejena obširna preiskava, ali se ne bi našlo še kaj skritega orožja.

Stuttgart, 6. novembra. (W) Peto brambno okrožno poveljstvo izjavlja gle-de govorice o zbiranju bojnih čet ob severni bavorski meji, da ni res, da bi čete bavar-ske državne brambne divizije stale ob se-vern bavorski meji.

Pariz, 6. novembra. (Havas.) »Petit Parisien« poroča iz Londona: Francoski načrt povabila Zedinjenim državam določa, da se mora izvedenjski odbor pri svojem delu omejiti na preizkušnjo plačilne zmo-žnosti Nemčije in da ne sme na noben način poskušati, da bi stopil na mesto reparacijske komisije.

London, 6. novembra. Reuter poro-ča iz Washingtona: Vodilni ameriški državniški so se za slučaj, da bo francoska

vlada vztrajala na svojem stališču, odločili, da sploh ne bodo razpravljali o stališču, ki ga bo Amerika najbrže zavzela. Zadnji raz-voj tega vprašanja tolmačijo ameriški vladni zastopniki kot popolnoma novo stališče evropskih zaveznikov nasproti reparacijskemu vprašanju.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN ITALIJA.

Rim, 6. novembra. (B) Češkoslovaški poslanik je izročil odklikovanje vojnega kri-ža ministrskemu predsedniku Mussoliniju in državnim podtajnikom Acerbu, Sardiju in Finciju.

Rim, 6. novembra. (B) Sem je do-spela češkoslovaška delegacija za skleni-tev trgovinske pogodbe z Italijo.

PROCES PROTI MORILEM VOROV-SKEGA.

Pariz, 6. novembra. (B) Iz Lausane javljajo, da se je na današnji razpravi proti morilcu Vorovskega Konradiju začelo s za-sliševanjem dveh obtožbenih, ki sta izjavi-la, da sta sama sklenila ubiti Vorovskega ter da ni obstajala nobena zarota. Hotela sta se maščevati za svoje starše, ki so jih boljševiki pobili.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Danes bomo tiči«. Red B. Opera: »Novela od Stanca. Zapečaten-cik. Red E.

Kino Matica: »Umor v karnevalski noči«.

Kino Tivoli: »Tragedija strasti«.

Kino Ideal: »Skrivnost cirkusa Eddie Polo« — II. del.

Kino Ljublj. dvor: »Oliver Twist«.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči tuden: lekarna Sušnik, Marijin trg in Kuralt, Gospodarska cesta.

Pet let suženjstva primorskih Jugoslovenov.

Trst, 4. nov.

Tu pri nas živimo v dnevih šumnih slavnosti. Obletnica fašistovskega pohoda, peto obletnica italijanske zmage, obletnica prihoda italijanskih čet v Trst itd. Sploh ni Italija nikoli v zadregi za razne »slavnostne« in »slavne« dneve in obletnice.

Kdor je imel priliko opazovati v Italiji v povojnih letih to slovnostno rajanje, ta se je moral čuditi, kako je to mogoče baš v dobi, ko se je največ govorilo, pisalo in agitiralo proti militarizmu in imperijalizmu. Toda tisti militarizem in imperijalizem je bil pruski in torej vsega obsojanja vreden. Vse nekaj drugega je kajpak, če se govori o italijanskem militarizmu in imperijalizmu...

Zakaj vsa slava, vse nepretrgano rajanje oficijelne in neoficijelne značaja, nosijo tako izrazito imperijalističen in militarističen odznak, da že meje na besnilo. Nikjer na svetu se ni menda nobena zmaga tako temeljito glodala, kakor glodajo Italijani svojo »zmago« pri Vittorio Venetu. Saj je prav, če se narod navdušuje za resnično ali domnevno junaška dela svojih sinov, če se navdušuje za narodne in človeške ideale, vendar pa mora imeti vsaka stvar svoje meje.

To kar se v tej državi dogaja zlasti po natopu fašizma, to je že pravo nacionalistično besnilo. Vsak izmed nas se še spominja, kako smo Nemce sovražili zaradi njih samooboževanja in ker so javno propagirali idejo o nadčloveku ter se kajpak istovetili s tem svojim namišljenim nadčlovekom. To prusko bahništvo, nečuvno naplavanje in naduhtost samoveljčije je že pred vojno preseglo vsemu svetu in pomagalo zastrupljati politično ozračje. Toda vse »nadčloveštvo« ni Nemcem prav nič pomagalo teleteniti so prav neusmiljeno z obrazom na tla in so danes v pomilovanje ali v posmeh sveta.

Fašizem si je nadel prusaško čelado na glavo in pričel uganjati svoje burke, ki pa so krvavo resne. V svojih govorih se Mussolini skoraj vedno spozablja, da zaido na opolza tla imperijalistične retorike in grozi svojim sosedom, slabejšim seveda. Do česa naj to privede, ni težko uganiti.

Na naslov Orjune.

Iz krogov naših narodnih orožnikov smo prejeli sledeči dopis:

Ko sem pri zadnjih pouličnih demonstracijah »Orjune« bil priča raznim izpadom in podlim žaljivkam našega narodnega orožništva, ki je bilo poklicano za vzdrževanje reda in miru, spomnil sem se onih narodno zavednih orožnikov, ki so za časa Avstrije in svetovne vojne storiš in žrtvovali za naš narod in prostost toliko junaških činov, s kakršnimi se do danes ni eden član »Orjune« ne more ponašati.

Od teh orožnikov, katerih delovanje na narodnem polju iz prejšnjih časov ali osebno poznam ali mi je pa po nepobitnih dokazih znano, služi danes večina v naši državi, verno narodu in državi, ter smatram vsako neutemeljeno opazko proti tem orožnikom kot narodni greh.

Da utemeljim svoje gornje navedbe, štelam si v dolžnost, da seznanim javnost ter junaške člane »Orjune« z junaškimi narodnimi čini samo enega orožnika, kar jim naj služi za vzgled narodne nesebičnosti in neustranjske požrtvovalnosti in to v časih, ko ni bilo narodne prostosti in ko je visela nad nami težka mora vsemenštva.

Ze pred svetovno vojno se je udeleževal ta orožnik, katerega ime je vedno na razpolago tajno v raznih narodnih in pevskih društvih, navduševal pri vsaki priliki svoje tovariše za narodno stvar in čustva ter si s tem nakopal preziranje svojih predpostavljanih in tako uničil svojo eksistenco glede napredovanja, ker je bil označen kot panslavist in kot nezanesljiv. Ob vzburili svetovne vojne, ko so naša fantije in močje odhajali na bojišče, zapeli so na kolodvoru v R. »Onam, onamo«, in to v očigled tega orožnika, ki je službeno prisostvoval odhodu, da vzdržuje red in mir. Ze s tem, da orožnik tega dejanja in »krivice« ni prijavil oblasti, kar bi imelo za krivice nedolžne posledice, je pokazal svoja narodna čustva, akoravno je bil pripravljen za nepopisne lastne posledice, ako bi oblast za to zvedela.

Drugi dokaz narodne požrtvovalnosti je pokazal ta orožnik sredi oktobra 1914 v gostilni S. v S., kamor je prišel mlad učitelj ter v navzočnosti večjega števila gostov in tega orožnika, zaklical: »Jaz sem ljubitelj Rusov in Srbov, naj reče kdo kar hoče, dol z Avstrijo!«

Posledice take javne izjave so gotovo vsem, ki so imeli priložnost poskusiti ječe ljubljanskega gradu ter razna vojna sodišča, v prav dobrem spominu, a ta učitelj, ki je bil sicer drugi dan aretiran in odpeljan na ljubljanski grad, je bil po 4 tedenski preiskavi popolnoma oproščen in to samo po zaslugi tega orožnika, ki je v ovadbi navedel, da je bil krivec pri izvršitvi čina popolnoma vinjen, ter se gotovo ni zavedal, kaj je govoril.

Tretje narodno delo je izvršil ta orožnik isto v vasi S. v letu 1914. Ko so namreč tamonjši vojni obvezniki odhajali na bojišče, je bil med njimi tudi ugleden posestnik J. G. iz S., ki je zbog velikega navdušenja med vojniki klical: »Živeli Srbi in Rusi, poljudno jim pomagati, dol z Avstrijo!« To dejanje je bilo vsej okolici znano in od slovenskih »fašistov«, katerih tudi pod Avstrijo ni manjkalo, temu orožniku prijavljeno. Kočijava je bila zaveda, kako jo voditi, da se zadosti zakonu in da se J. G. reši večletne ječe, ako ne gotove smrti ter da reši i sebe nepopisne posledice, pa narodna čustva so bila močnejša od zakonske dolžnosti. Orožnik je vodil prela-

Kakor bivši pruski šovinistični nacionalizem, tako nosi tudi fašizem zastavo, na kateri je napisano: Vse za Italijo in Italijane, smrt vsem ostalim. Kdor ni Italijan, ni človek, nima tistih pravic, nima čustev, je sploh nekaj kar se ne upošteva. Prav dobro je pogodil oni satirik, ki pravi, kakšne zemljepisne pojme bodo učili v šolah. Na vprašanje, kako se deli svet, se glasi odgovor: svet se deli v dva dela: v Italijo in v inozemstvo.

V takem ozračju živimo torej. Ali moremo sploh še kaj dobrega pričakovati od teh ljudi, ki so pijani svojih lastnih besedi, ki jih omamlja lastna koreografija, ki se opajajo na pretiranih in na varljivih zmanjih znakih?

Sedanja oficijelna Italija hoče temeljito izbrabiti te motne čase, ko je pozornost sveta obrnjena k dogodkom, ki so za Evropo važnejši nego naše manjšinsko vprašanje, za to, da svoje tuje-rodne manjšine naglo likvidira.

Novi šolski zakon je najdebelejši žebelj v našo krsto. Za sedaj izgleda, da ne bo vlada odnehala od tega zakona, saj je Mussolini javno pohvalil svojega »briljantnega« ministra Gentilija. Ta pohvala je bila potrebna, zakaj nevolja proti šolski reformi je po vsej Italiji splošna. Z rezko pohvalo je Mussolini ustavil kritike in opozicije proti Gentiliju in s tem je brzokone šolska zadeva za naše kraje vsaj na papirju odločena.

Za naše učiteljstvo je nastopila nova doba trpljenja. V začetku šolskega leta so bili nastavljeni samo definitivno imenovani učitelji, vsi drugi (okoli 250 od 600) pa bi se morali umakniti učiteljem iz Južne Italije. Ker pa je ta udarec naletel na odpor, ki ga vlada ni pričakovala, so takoj sprejeli skoraj vse učitelje v službo. Pri tem so se godile velike nerednosti in krivice učiteljstvu. Zakaj definitivni učitelji so bili po večini premeščeni na slabša mesta, ki so bila pripravljena za priseljene učitelje.

Naše učiteljstvo je torej zopet v službi in na delu, toda vkljub temu je usoda jugoslovnske osnovne šole zapečaten, če se ne bo dosegla izprememba zakona.

Primorski.

Zmaga in polom ruske revolucije.

(K šest letnici boljševiškega prevrata.)

II.

Revolucija je izbruhnila v Petrogradu 27. februarja (po novem koledarju 12. marca) 1917 radi pomanjkanja kruha. Seveda je bilo to le preteza. V splošnem pa je bil položaj tako neznošen, da ni bilo nikogar, ki bi bil za stari režim; celo generali so svetovali carju, naj se odpove prestolu.

Nikolaj II. se je odpovedal prestolu 2. marca (po starem koledarju); spočetka je bila večina prepričana, da bo careval njegov sin, še deček Aleksij in Miljukov je to že razglasil tolpam, ki so se zbrale pred državno durno. Toda voditelji revolucionarjev s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali popolno ločitev od dvora Romanovih. Tudi car Nikolaj ni pristal na ločitev od svojega sina in carjev brat knez Mihajl je kljub nasvetom nekaterih uglednih političnih oseb zvrnil ponujeni prestol in priporočal začasni vladi kneza Lvova, da naj skliče ustavotvorno skupščino, v kateri bi narod sam določil državno obliko.

Lvov in voditelji začasne vlade niso bili kos temu težkemu položaju, ki je nastal po prevratu. Obenem s carsko vlado je izginila tudi disciplina v armadi, zlasti pa v onih oddelkih, ki so bili v prestolici. Ti oddelki niso hoteli oditi na fronto, češ, da varujejo mlado svobodo. Takoj s početka se je silno agitiralo proti častnikom in poveljnikom, od katerih je bilo precej umorjenih. Vso to agitacijo pa so z denarjem plačali Nemci. Vojaki so sestavili v družbi s tvorničimi delavci sovjet, kjer so prevladovali socialisti. Petrogradski sovjet je postal gospodar položaja, ker je bil mnogo močnejši, kakor začasna Lvovova vlada, ki se je morala pokoriti zahtevam sovjetov.

Kmečko ljudstvo je v prvih mesecih zelo malo vedelo o revoluciji, kjer so se vesti o njej le počasi razširile po Rusiji. Ko so došli spomladi na deželo agitatorji, so povdarjali lastninsko pravico naroda do vse zemlje, kar je bila edina zahteva revolucije, ki se je strinjala s staro narodno željo. Tekom poletja in v jeseni so se kmetje polastili posestev plemstva in s tem so smatrali, da je revolucija dovršena. Do ustavotvorne skupščine niso imeli posebnega zaupanja, ker so se bali, da jim bo odvzela prilasteno zemljišče. Potemtakem revolucija ni imela resne opore v narodnih masah, kajti že od nekdaj so se osredotočevale vse ideje in vsa borba za politično osvoboditev v mestih.

Tam je zavladal proletarijat, predvsem voditelji socialističnih strank. Stremjenje teh voditeljev je šlo seveda za tem, da se olajša položaj delavstva. Dasiravno zakon o osemurnem delavniku še ni bil dogotovljen, so ga vendar vsilili podjetnikom. Zmerni socialisti (menjševiki) so priznavali, da ni mogoče v tako zaostali državi, kakor je Rusija, naenkrat ustvariti socializem in da se mora zaenkrat omejiti zakonodajno delovanje na socialno skrbstvo

za dobrobit delavstva. Toda oni niso imeli izkušenj niti v zakonodajstvu, niti v državnem gospodarstvu, vsled česar so morali za časa revolucije ubogati delavstvo. Delavstvo je postavilo v tovarnah odbore (ki so se zvali zarkomi), ki pa kot gospodarji tovarn niso imeli radi pomanjkanja strokovnega znanja in radi popolnega neumevanja trgovine zmožnosti uspešno voditi ta podjetja. Disciplina med delavstvom je pojmala, z njo produktivnost dela in obenem s temi pojavi so se dvigale cene. Vojni socialisti so se razdelili na dve struji. Prva struja je smatrala antanto za braniteljico svobode in demokracije in je povdarjala, da je treba strmoglaviti nemški imperijalizem. Druga struja pa je obsojala Francijo in Anglijo, češ da sta buržujski državi in je zahtevala, da se takoj prekine vojna in ni hotela priznati, da je to v korist Nemčije. Ta struja (boljševiki) je zahtevala takojšnjo ustvaritev socializma in se ji je posrečilo pridobiti zaupanje delavstva, ker mu je obljubila popolno nadvlado (diktaturo) v državi.

Prva struja je bila v prvih mesecih leta 1917 močnejša; vojna se je torej nadaljevala celo po krizi v poletju. Knez Lvov se je umaknil in vlada je postala naravnost socialna - revolucionarna s Kerenskim na čelu. 18. junija se je začela na povelje Kerenskega ofenziva, ki pa se je popolnoma ponesrečila, ker se vojaštvo ni hotelo bojevati in tudi govori Kerenskega niso mogli uvesti prejšnje discipline. Ofenziva se je končala s porazom in to je bil dokaz, da ni bilo v vojaštvu pristnega poguma, svobode (francoski Jakobinci so bili leta 1793. dobri domoljubi in dobri vojniki). Obenem s temi dogodki so pričeli boljševiki živahno agitacijo v Petrogradu, kjer so poskusili vprizoriti početkom julija vstajo, ki pa je bila v dveh dneh udušena. Toda ta neuspeh boljševike ni zmedel, ker so dobivali ogromno denarja za agitacijo iz Nemčije in ker je izvajala vlada Kerenskega splošno nezadovoljstvo, kajti država se je na zunaj in znotraj vedno silneje majala. 17. avgusta je bilo sklicano v Moskvo veliko »državno posvetovanje« poslanecv vseh štirih dnu, strokovnih organizacij, armade itd. nad 3000 ljudi. Tedaj se je govorilo, da nima Kerenski niti gotovega načrta za izboljšanje položaja, niti volje za energičen nastop proti protidržavnim elementom in iz vsega posvetovanja ni bilo nič. General Kornilov je poskusil koncem avgusta v sporazumu s Kerenskim odstraniti boljševike in se je dvignil proti Petrogradu. Toda ta zadnji brezumni poizkus državne okrepitve se je ponesrečil. Kerenski še vedno ni imel pojma o prihodnji revoluciji in ko so mu poročali o boljševiški zaroti, je odgovoril: »Kakšno pravilico pa mi pripovedujete?« Toda čez mesec dni je postala ta pravilica resnica.

(Konec sledi.)

Ocena novel pokojninskega zakona.

Pri zadnji skupščini Zveze Industrijev je bila stavljena interpelacija, kaj misli Zveza napraviti na naredbo ministra za socialno politiko z dne 19. julija 1923, št. 48.476, s katero se izpreminjajo začasne odredbe pokojninskega zakona (gl. uradni list št. 99, z dne 26. 10. 1923). Tajnik Zveze, g. inž. Suklje je podal interesanten odgovor, da mu kot podpredsedniku pokojninskega zavoda, ravno tako pa da tudi upravnemu odboru in načelstvu zavoda ni ničesar znanega, da bi zavod dal inicijativo za uveljavljenje navedbe; avtonomija zavoda da je vsled tega kršena, in naredba se mora preklicati, menda kot protizakonita.

Iz razlogov, ki se mi ne zdijo primerni zato, da bi jih javno iznašal, prav rad verjamem, da sluti g. inž. Suklje za objavljenim naredbe nelojalnost napram načelstvu zavoda, vsekakor pa je pomotno mnenje, da je naredba protizakonita in da krši avtonomijo zavoda. Avtonomijo zavoda ustanavlja, definira in omejuje namreč isti zakon, ki pravi v § 3 sledeče: Zavarovanju zavezane osebe se na podstavi svojih letnih prejemkov uvrščajo v plačilne razrede, ki jih odreja po potrebi minister za socialno politiko tako, da se najvišji zavarovani prejemki ujemajo z dvojnimi zneskom povprečne višine v prejšnjem letu zavarovanih prejemkov vseh zavarovanih oseb. Besedilo štatuta zavoda je v tem §-u napakno!

Ta zakon je natiskan v uradnem listu št. 190/1922 in na to določbo zakona, ki nudi tip tkzv. zakonske pooblastitve, s pomočjo katere ima vsaka v mejah pooblastitve izdana naredba pristojno oblast (ministra) moč zakona, se minister izrecno sklicuje. Minister pa seveda svoje naredbe — kot zakona — ne more več preklicati. Dejstvo je seveda tudi, da se minister sklicuje v uvodu naredbe na »referat pokojninskega zavoda«.

Vzrok naredbi je torej povsem zakonit, povod pa v Ljubljani. In ker načelstvo zavoda o stvari ničesar ne ve, sem imenoval odgovor g. inž. Sukljeja »interesantnim«.

To priliko vporabljam in si dovolim, jem ogledati po vrsti vse tri jugoslovnske, recte slovenske novele pokojninskega zakona, predvsem iz formalnega vidika. Nekoliko zagonetna rojstva zakonov, naredb, ki prihajajo iz Beograda, zlasti pa

njih zelo pogosta in občutna formalna nedostojnost, ustvarja pri nas, v visoko kulturni »avstrijski šolani« Sloveniji zelo razširjen in negovan vtis, da vlada Beograd o nas, preko nas in brez nas čez nas, ne da bi imel zato kvalifikacije — strokovnjakov. Da, če bi Beograd vprašal, preden izda normo, nas, Slovence, ki vendar nekaj znamo, bi bilo vse drugače! Pri tem seveda črpamo vso svojo logiko iz Kristusovega pregovora, da vidimo pezdri v očeh Beograda, bruna v ljubljanskih očeh pa ne.

O novelah pokojninskega zakona je namreč notorično, da so spočete v slovenskih možganih, tako glede materije, kot glede — forme. In zadnjo mislim ogledati.

Kot že opetovano povedano, smo prevzeli Cislajtanci avstrijski pokojninski zakon v obliki prve in zadnje za nas obvezne avstrijske novele iz leta 1914, ki pa je bila ob prevratu zastarana v vseh oziarih. Zato je pokojninski zavod izdelal načrt naše novele, ki je zagledala beli dan z datumom 27. 6. 1921 v Službenih Novinah št. 160 z dne 21. 7. 1921 kot uredba ministra za socialno politiko, ki jo je zakonodajni odbor v smislu Ustave acceptiral kot zakon z dne 12. 5. 1922 (Službene Novine št. 125). Ta zakon je spremenil gotove določbe (n. pr. §§ 3, 8 in 33) zakona meritorno tako, da je njih vsakokratna oblika in vsebina po potrebi spremenljiva. To spremembo smo doživeli z naredbo z dne 3. 6. 1922, št. 1108 za čas od 1. 7. 1922 do ? (glej pozneje!) in z v uvodu omenjeno naredbo. Zakon sam je dvignil predvino povprečnico prejemkov na 6 kratni, prva dodatna naredba na 12 kratni in druga na 24 kratni znesek.

Več določb avstrijskega pokojninskega zakona pa je zakon iz leta 1922 spremenil stvarno trajno, t. j. do uveljavljenja novega pokojninskega zakona po Narodni skupščini. Popolnoma nova je uvedba pokojninskega zavarovanja v vseh pokrajinskih državah, neobveznega seveda, kolikor presega teritorij splitske in ljubljanske pokrajinske uprave in krog zavarovanju zavezanih nastavlencev (§ 30a).

Kaj le torej s temi »novelami«? Kaj so prinesle dobrega, če so zvišale prispevke? Vsakega, ki si vzame trud, da jih natančno premetri in vzporedi s klasično jasno in logično stilizirano novelo iz leta 1914 — red

šestletnih dbati! — mora pograbit jeza nad nestrokovnjsko obliko in nad na mnogih, posebno za rentnike primarno važnih mestih absolutno nemožnost zanesljivo ugotoviti, kaj je zakonodavec pravzaprav hotel. Ali pa so mesta razumljiva, njih izvajanje pa nemogoče vsled neupoštevanja (nepoznanja?) elementarnih predpisov javne uprave. In še enkrat bodi poudarjeno, da so novele iz — Ljubljane!!

Kam mora dovesti amorfo, nejasno in nedosledno besedilo zakona, ki naj meritorno spremeni nekatera določila starega zakona, in ki pušča ostala določila zakona, čeravno morejo v zvezi z novimi določili zadobiti popolnoma nov pomen in smisel, nedotaknjena in nepojasnjena, nameravam pokazati v naslednjih vrsticah vsled obsežnosti v glavnem je glede rentnih določil, ki pomenijo za našo javnost v razmerju napram pokojninskemu zavodu trenutno najzanimnejše kurje oko; prav toliko kot o rentnih določilih zakona, če ne več, pa bi se dalo povedati tudi o neobveznem zavarovanju in o tem, da koncipist novele ni prav nič pomislil na zavarovance avstrijskih zavodov, ki so službovali ob prevratu na našem teritoriju, vendar izven Slovenije in Dalmacije, tako da so, ker zanje ne velja člen 275 St. Germainse mirovne pogodbe, njih pravice na milost in nemilost izročene danes inozemskim zavodom, kakor sem čital nedavno v vojvodinskem časopisu.

Zalostni kapitel rent pokojninskega zakona še ni zaključen s konstatcijo, da so rente ostale na predvojem nominalu, ne, pridružiti se mora že nezmožnost, dati do mlač izboljšavi zakona tako besedilo, da bi imeli novi rentniki, ki priraščajo, že v besedilu garancijo, da je njim priznana podpora za pipo vsaj tudi — objektivna.

Po § 8. zakona iz leta 1914 se je odmerjal osnovni znesek za 120mesečno zavarovanje po povprečnih prejemkih zadnjih dveh let. Zakon iz leta 1922 pa je — očitno uvaževaje valutno valovanje — spremenil kriterij za računanje osnovnega zneska, ki tvori še dandanes prevladajoči del rente, takole (poljudno povedano):

1. Osnovna renta znaša 30kratno povprečno prejemlo vseh prvih 120 mesecev ali manj dolgega zavarovanja;

2. Če je pa za zavarovanca ugodnejše, se računa osnovna renta tako, da se premije mesecev, zapadle pred 1. julijem 1921 in premije prvih pet razredov, zapadle po 1. juliju 1921, računajo v svrhu izračunavanja povprečne premije, kakor da so premije za vsrtevne prejemke zadnjih 24 mesecev plačevanja pred potekom 120 mesecev ali krajše dobe;

3. Še ugodnejši račun je mogoče, če se fingirajo za čas pred 1. julijem 1921 najvišji letni prejemki z zneskom 900 Din, kar pomeni zavarovani dohodek IV. razreda po zakonu iz leta 1922; za čas po 1. juliju 1921 z zneskom 1500 Din (VI. razred po zakonu iz leta 1922), po 1. juliju 1922 z zneskom 3000 Din (VIII. ali po vrsti petti razred po naredbi iz leta 1922), po ? (glej pozneje!) pa z zneskom 6000 Din (po najnovjši naredbi razred ?).

Stopnjevalni znesek za vsak mesec, ki priraste k 120mesečni dobi, je ostal stari, t. j. ena osminka dosegaajočih premij.

Toliko za enkrat o določilih § 8, ki se tičejo neskrajšane osnovnega zneska. Koliko interpretacij je po gornjih navodilih, ali kdor ni verjame gornjemu poljudnemu besedilu, ki je natiskan v Uradnem listu, mogočih, zlasti v zvezi s členom 9 zakona, ki pravi, da stopi zakon v veljavo z dnem objave v »Službenih Novinah« (21. jul. 1921), da velja »vendar« povsba (?) dajatev in prispevkov šele izza 1. julija 1921 in da se istočasno razveljavljajo vsa določila tega zakona protiva določila prejšnjega zakona? Pri tem vprašanju pa ne mislimo interpretacij, ki jih zakon takorekō taksativno in probandi causa, kaj je v enem in istem rentnem slučaju najugodnejše, našteva in dovoljuje, sledeč nauku iz zavarovalno-tehniških konsekvenc valutnega valovanja, temveč, kako je treba gornja določila razumeti z ozirom na različno časovno poteklost predpisane čakalne dobe. V tem pogledu računamo, da sam našel temveč načinov prižnana rente, ki so vsi enako vztrezali zakonu, zdaj v tej zdi v oni vzročni periz, čim bolj sem se ubil s stavkovnimi prevlodi mi § 8.

V dvomu sem šel pač tisto pot, ki mi jo je nakazala najmanjša logika: skušal sem ugotoviti, če eksistira in kakšna je oficijelna interpretacija zavoda, kjer se je zakon »stormal«. In res sem bil opozorjen na dodek k statutu. Ko pa sem opazke k § 52 statuta, ki je identičen s § 8 zakona, pazljivo ponovno prečital, in vtise primerno prebavil, sem si bil z grozo na jasnem, da se »dodatek« pač spušča v razlago motivov sprememb avstrijskega zakona, s spremembami samih pa se (čudno!) izogiblje, kot maček vrele kaše. Ali si morda pokojninski zavod sam ne zna razlagati zakonodavčeve volje?

Kaj pomeni stavek: Kako se je računal invalidna renta pred 1. julijem 1921? v antitezi s stavkom: Kako se računa invalidna renta od 1. julija 1921 dalje? Ali naj interpretacijski tendenci dodatka zadostijo, če se enostavno citira besedilo zakona, morda malo premenljano, kot sem jaz zgoraj napravil? Edina konkretna smernica dodatka je opozoritev, da znaša osnovni znesek rente eno četrtino povprečne plačane premije, ako se ne oziroma ravno na tiste izjeme, ki jih vpostavlja točki 2 in 3 (mojega) teksta § 8, ki so za vse današnje rentnike skrajno relevantne, in o katerih dodek — molčim!!

Pod poraznim vtisom tega dejstva sem še enkrat iskral prehodnih določil novega zakona. Iskanje sem zaključil z ugotovitvijo, da prehodnih določil novi zakon sploh nima. Tableau!

Ker, žal, nimam vpogleda v rentne dolo-ke pok. zavoda, sedim tudi glede prakse zavoda na hladnem. (Dale sledi.)

Iz prosvetnega življenja.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:
Začetek ob 8. uri zvečer.
8. novembra četrtek Gospa z morja. Red D.

Opera:
Začetek ob pol 8. uri zvečer.
8. novembra četrtek Aida. Red C.

— Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja p. n. abonente, da poravnajo svoje obroke najkasneje do 12. novembra t. l. in sicer abonente na uradniške izkaznice svoj 3. obrok, ostali abonenti pa svoj 2. obrok, da se izognajo nepotrebnim opominjevalnim stroškom.

Dnevne novosti.

— Opozorjamo naše čitatelje na članek »Zmaga in polom revolucije«, ki ga je za naš list napisal bivši poslanec v ruski dumi in odlični ruski novinar. Prvi del članka je bil objavljen včeraj, jutri pričnemo konec. Ker vsebuje zanimive podatke o zgodovini ruske revolucije, smo uverjeni, da s prebranjem tega zgodovinskega članka našim čitateljem zelo ustrežemo.

— Kronanje kralja in kraljice se bo izvršilo v juniju leta 1924, mazeljenje pa bo nekaj dni kasneje v samostanu Žiži. Za te svečanosti se bo kmalu začelo s pripravi. Kronanje se bo vršilo v Beogradu.

— Prestolonaslednik in naša vojna mornarica. Ob priliki nedeljske slavnosti naše vojne mornarice v Dubrovniku je Ni. Vel. kralj poslal podadmiralu Prici brzojavko, v kateri kralj čestita k lepemu napredku naše vojne mornarice in naznanja, da bo uvrstil Ni. Vis. kraljevič Peter kot mornar II. razreda naše vojne mornarice.

— Zibelka za prestolonaslednika. Mariborski mizar Ivan Safarič, ki je na zadnji industrijsko-obrtni izložbi razstavil svoje, v narodnem slogu izdelano pohištvo, napravljen iz lesa starega dravskega mostu, je prejel z dvora naročilo, da izdela v enakem slogu zibelko za prestolonaslednika kraljeviča Petra.

— Min. n. r. dr. Niko Župančič, ki se je udeležil pogreba Stojana Protića, se je včeraj vrnil v Ljubljano.

— Orjuna - Glafiba. Posebna izdaja »Orjuna«, glasila ORganizacije JUgoslovanskih NAcionalistov javlja, da bo od sedaj naprej GLASilo FIjalnega BARA. — Finašala bo vesti iz vesele družbe v vseh nočnih lokalih. Čestitamo. Naprej za Nacijo!

— Palača ministrstva za narod. zdravje. Ministru za narodno zdravje se je odobrila kredit za zidanje velike palače, kjer bi se imeli namestiti vsi oddelki ministrstva za zdravniškim združenjem.

— Beograjsko ljudsko vseučilišče. Predavanja na beograjskem ljudskem vseučilišču bodo pričela dne 15. novembra. Predavali bodo večinoma beograjski vseučiliški profesorji. Zadnje dni so se tudi mesta Novi Sad Veliki Bečkerek in Jagodina obrnila na predavatelje s prošnjo, da bi svoja predavanja v Beogradu ponavljali tudi pri njih, čemur so se predavatelji pravi radi odzvali in bodo tako predavali na štirih ljudskih vseučiliščih.

— Zgraditev največjega mostu na Balkanu. Na progi Užice-Sargan bo te dni dograjen most iz železnega betona, ki bo največji te vrste na vsem Balkanu.

— Šola za carinike v Beogradu. V Beogradu so zadnje dni otvorili šolo za carinike, ki bo trajala 1 leto. Šolo poseča nad 60 carinskih uradnikov.

— Ljubljanski župan dr. Perič je na svojem povratku iz Beograda posetil zagrebško župana g. Heinza, s katerim se je razgovarjal v zadevi zakonske osnove o ureditvi mestnih avtonomij. G. župan bo na prihodnji sedli občinskega sveta poročal o svojih uspehih v Beogradu.

— Pogreb umrlega ruskega poslanika in ministra Aleksandra Giersa se vrši danes v sredo ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Mariboru na ondoto pokopališče.

— Srednješkolskim dijakom je prosvetno ministrstvo prepovedalo nošenje društvenih znakov, izjemši sokolske znake, ki jih pa smejo nositi le člani sokolskih društev.

— Napredovanje rezervnih oficirjev. Do konca leta se bo v ministrstvu vojne in mornarice izvršilo napredovanje vseh rezervnih oficirjev, ki po svojem činu letos pridejo na vrsto. Zato naj vsi rezervni oficirji, ki imajo po določilih v napredovanju leto pravico biti povšani, do 10. t. m. vložijo svoje natančne podatke in sicer vrsta orožja, čin, kdaj je bil zadnji povšan, kdaj in pri kateri vojaški enoti je bil na orožnih vajah, in imena svojih predpostavljenceh.

— Velikodušna oporoka. V Beogradu je umrla zadnje dni trgovčeva vdova Stana Borojevič in se je v svoji oporoki spomnila raznih dobroteljev in kulturnih društev ter jim zapustila kot volilo nad 1 milijon dinarjev.

— Iz poštno prometne službe. Po ministrski naredbi štev. 35948 s 1. junijem t. l. uvedena ambulantna pošta Ljubljana - Tržič in obratno se je s 4. novembrom t. l. začelo ukiniti. — Po nalogu poštnega ministrstva štev. 66901 z dne 18. oktobra t. l. se je otvorila na progi Ljubljana - Zidani most - Zagreb - Brod s 5. t. m. ambulantna pošta Ljubljana - Brod 91 in pričenši s 7. nov. t. l. začne poslati ambulantna pošta Brod - Ljubljana 91. Na progi Ljubljana - Zagreb boste omenjeni ambulantni pošti posredovali celokupni poštni promet, izjemši vrednostne pakete čez 5000 dinarjev vrednosti, na progi Zagreb - Brod pa samo navadne pakete in vrednostne pakete do 5000 dinarjev. Amb. L. Br. 91 bo prejemala v prvi vrsti paketno pošto za Sarajevo in prehod. V Ljubljani in na Zidanem mostu po možnosti tudi paketno pošto za Zagreb in prehod. — Navadna potujoča pošta odhaja z južnega kolodvora ob 17. uri 35 min.

— Preureditev selske službe pri pošti Tržič. S 1. novembrom je pričel dostavljati selski pismošoj iz Tržiča poštno pošiljke tudi v vasi Zvirče, Brezovo, Loka Snakov, Sebenje, Ziganja vas in Brez. — Dostavljali bo vsak dan razen nedeli.

— Novi poštno - čekovni uradi. Ministrstvo pošte in telegrafa je odločilo, da se odpre več novih čekovnih uradov in sicer po poštinih uradih v Aleksincu, Arangelovcu, Vojnački Banji, Vlasotinci, Velikem Gradščem, Knaževcu, Kragujevcu, Kraljevcu, Mladenovcu, Gornjem Milanovcu, Negotinu, Nišu, Obrenovcu, Pirotu, Požarevcu, Požegi, Čupriji in Caribrod.

ODLIKOVANJA V VOJSKI.

Z redom Belega Orla II. razr. je bil med drugim divizijski generali odlikovan tudi divizijski general Krsta M. Smiljanić, bivši komandant Dravske divizije v Ljubljani. Z redom Sv. Save IV. razreda so bili odlikovani: san. polkovnik Robert F. Rihter, san. polkovnik dr. Andrej A. Korenčan in veterinarski major Mihael E. Sulc. Z redom Sv. Save V. razreda so bili odlikovani: artiljerijski polkovnik Milan K. Trsteniški, peš. podpolkovnik Vekoslav G. Ivanetič, artiljer. podpolkovnik Oto B. Klobučar, san. podpolkovnika dr. Franc A. Kobal in dr. Ante Hočevar, inženerski major Edy. I. Štefin, peš. kapetani I. razr. Josip J. Kos, Matej P. Svarc in Maks I. Lubej, peš. kapetan II. razr. Ivo I. Piler, peš. podporučnik: Ivan I. Piš, Anton P. Lovrič, Josip I. Hočevar. S svetinjo za vojaške zasluge so bili odlikovani: generalstabin podpolkovnik Viljem V. Klobučar, peš. majorji Josip V. Klobučar, Slavoljub G. Breitenfeld, Josip J. Horvat, Karol P. Dolenc, Milan M. Majcen in Branko J. Svarc, žandarmerijski majorji Alojz I. Barle, Viktor A. Bunc, Mirko S. Cvahte in Emil I. Dufek, artiljerijsko-tehniški major Ferdinand P. Vidmar, sanitetni major Branimir F. Frlan, veterinarski major Ivan I. Keber, peš. kapetani I. razr. Rudolf I. Knez, Branimir E. Keler, Ivan A. Koprivc in Vladimir V. Vaunik, inženerski kapetan I. razr. Ljudevit V. Rupert, poročniki vojne mornarice I. razr.: Jurij J. Rajhenberg in Ivan I. Kober, žandarmerijski kapetan I. razr. Vinko F. Vošnjak, administrativni kapetan I. razreda Janko A. Strupek, administrativna kapetana I. razr. intendantske stroke Franc M. Pintar in Josip Pfajfar, peš. kapetana II. razr. Maks M. Kobler in Drago A. Hojnik, podporučnika vojne mornarice II. razr. Ivan F. Levec in Anton A. Lenarčič, administrativni kapetan II. razr. sudske stroke Josip A. Marinič, lekarniški kapetan II. razr. Gustav G. Vidale, peš. poročnik: Ferdo I. Tratnik in Jakob J. Potočnik, artiljerijski poročnik Maks K. Drenik, frezadni poročnik Henrik A. Kliner, administrativni poročniki Ivan I. Kovač, Ivan A. Sailer in Dragotin I. Rozman, veterinarski poročnik Marjan F. Ferjančič, Avgust A. Pretnar, Vladimir J. Sirk in Josip E. Tiler, rez. peš. podporučniki Ignac M. Furlan, Rudolf F. Steger, Milan I. Prosen, inž. podporučnika Svetozar T. Ribar in Drago D. Globočnik, administrativni podporučnik intendantske stroke Franc J. Smrečnik, administrativni podporučnik artiljerijske tehnične stroke Anton F. Vinter, veterinarska poročnica II. razr. Jakob J. Dimec in Franc I. Steger in rez. peš. kapetan II. razr. Jakob J. Koželj.

— Telefonski promet med Bosno in Črnogor. Ministrstvo pošte in telegrafa je sklenilo, da se v najkrajšem času vzpostavi telefonski promet med Črnogor in Bosno. Na tej zvezi se dela med Nikšićem, Trebinjem in Sarajevom.

— Treća obletnica ustanovitve društva slepih v Ljubljani. Včeraj 7. novembra, je praznovalo ljubljansko društvo slepih tretjo obletnico svoje ustanovitve. Društvo slepih ni praznovalo svoje ustanovitve s prireditvami in veseljami. Tiho in hvaležno se je spominjalo vseh dobrotnikov, ki so mu poklanjali večje in manjše podpore želeč, da bi mu dobrotniki še nadalje ostali naklonjeni in da bi se njihovo število potrojilo. Hvala vsem dobrotnikom, ki so se društva spomnili, v prihodnje pa ključem vsem usmiljenim srcem: odprti srce, odprti roke, otraj bratovske solze. — Odbor podpornega društva slepih v Ljubljani.

— Invalidi v naši državi. Po zadnjih podatkih znaša število invalidov v naši državi okrog 90.000 mož. Od teh jih je 74.000 stalnih invalidov, okrog 14 tisoč pa samo začasnih. V celji državi se je bilo prijavilo k pregledu 143 tisoč invalidov, pa so jih pregledne komisije 54 tisoč spoznale zdravim. Največ invalidov je v Srbiji in Črnogori, za njo pride Hrvatska in Slavonija, a najmanj jih ima Dalmacija.

— Učitelji v Bosni in Hercegovini. Po statističnih podatkih prosvetnega ministrstva je v Bosni ca 1300 učiteljev. Med temi je 108 muslimanov, 164 pravoslavcev in 514 katolikov. Poleg tega je ca 100 učiteljev nastavljenih po raznih konfesionalnih šolah. Ves učiteljski naraščaj se rekrutira z učiteljišča v Sarajevu, s katerega je zadnje leto prišlo 16 maturantov in 30 maturantk. Z ozirom na malo število maturantov, se je začelo v prosvetnih krogih gibanje po zahtevi vsaj še enega moškega in ženskega učiteljišča. Po vseh iz Beograda doznava, da je prosvetno ministrstvo odločilo, da se bo še tokom letošnjega šolskega leta otvorilo v Bosni in Hercegovini vsaj še po eno žensko in eno moško učiteljišče.

— Transport kaznjencev. Generalna direkcija državnih železnic je izdala poseben odlok, da morajo postajnačelniki varnostnim organom pri transportu kaznjencev iti na roko in jim odkazati posebne, separirane kupeje. S tem bo onemogočeno, da bi kaznjenci med transportom pobegnili, kar se je zadnje dni pogosto pripetilo.

— Razpis zdravniške štipendije. Z odobrenjem ministrstva za narodno zdravje z dne 29. oktobra 1923 br. 40536 razpisuje zdravstveni odsek za Slovenijo štipendijo za zdravnika, ki je dovršil prakso v kaki javni bolnici in ki se neče posvetiti teoretičnem in kliničnem študiju psihijatrije. Celotna ustanova znaša 18.000 (osemnaest tisoč) Din s povračilom potnih stroškov tle in nazaj ter propisanih pristojbin; ako so prosilci v državni službi, podelil se jim bode dopust brez otegljaja službenih prejemkov. Izbrani štipendist se obveže z verzom, potrjenim od dveli prič, da bode služil najmanj 3krat toliko let v državni službi, kolikor bo vžival štipendijo, in da se podvrže vsem obstoječim in v bodoče izdanim tozadevnim predpisom. — Vse potrebne podatke glede kraja in obsega, se dabi pri podpisnem odseku. — Prošnje, upremljene z vsemi potrebnimi prilogami, zlasti državno-zdravniškim izpričevalom o fizični sposobnosti, je vlagati pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo.

— Razne nezgode. Bajt Franc, delavec iz Mirke pri Vrhniki je šival usnjati pas. Po nesreči pa mu je šivanka spodletela ter se mu zapčila globoko v trebuh. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnišnico. — Jamšek Franc, rudar v Trbovljah je pregledoval neki kapsel za vžiganje dinamita. Ta pa mu je eksplodiral in ga ranil na levi roki, vsled česar je moral iskati pomoči v bolnišnici. — Štefe Alojzija, žena delavca iz Prbečevega pri Kranju je padla z voza in se močno potokila po glavi. Zdravi se v bolnišnici. — Jeglič Marija, dekla v Podbrežju pri Kranju, je rezala slamo na slamoreznic. V trenutku, ko je vlagala slamo v stroj, je prišel njen brat ter zavrtel kolo slamoreznice. Noži so zgrabili dekle za roko in ji jo razmesarili. Vsled težke poškodbe je morala v bolnišnico. — Pri Ivanu Globevniku, trgovcu in mesarju v Škocjanu je peljal mesarski pomočnik Alojz Fabjan domov z vozom teleta. Zadaž za vozom je imel privezano kravo. Mimo je pripeljal neki kolekar, vsled česar se je konj ustrašil in skočil v stran. Fabjan je skočil z voza tako nesrečno na tla, da si je zlomil nogo. Oddan je bil v bolnišnico v Novo mesto. — Zarnik Franc, delavec pri cestnem okrožju Domžale, je pri vožnji zemlje po ozkotini železnici pri zgradbi nove ceste k brežični postaji padel, pri tem močno udaril z levo roko po tiri in si zlomil levo podlaket. — Pri »Petovljah«, tovarni usnja na Bregu pri Ptuj, je zidar Golčman Jernej podiral most čez Studenčnico pri tovarni. Pri tem delu se je utrkala veriga, pritrjena na pilot in Golčmana udarila, vsled česar je padel na oder in z dobil precej močne poškodbe na desni roki. — Na posestvu »Brandhof« v Studenčnici pri Mariboru je hlapec Kranj Janez pri rezanju krme na slamoreznici zadobil poškodbo na levem zapestju. — Askerc Fran, žagar pri F. & V. Heintzlihu v Kočevju je obsekaval hlode, pri čemur se je ukekal v desno nogo. — Pri gradnji železnice Murska Sobota—Ormož je delavcu Dregariču Jakobu padla tračnica na nogo. Istotam je pri kopanju zemlje padel delavcu Larčenkotu Anatoliju kamen na levo roko in mu zmečkal palec. — Gazdova Franc, sekač lesa pri lesni ind. d. d. »Gorjanci« v Novem mestu, je v gozdu valil hloh navzgor, pri tem je imel sekuro k sebi obrnjeno, katera je spodletela in zadela sekača, kateri je zadobil usekano rano na desni prsti strani. — V tovarni usnja Ant. Badla nasl. v Mariboru je delavec Trobe Ivan iskal noko orodje pri tem je padel z lestve in z dobil močno odrgnjenost kože na levem kolencu. — Pri Fr. Dolencu, lesnem trgovcu, oziroma na njegovi žagi v Bistrici pri Trzinu, je skladiščni delavec Janez Tišler nakladal remelje na voz. Pri tej priliki je delavcu, kateri je podajal remelje z visokega kupa padel z rok remeli, kateri je padel Tišlerju na glavo in povzročil rano na glavi in desni strani lica. — Žagar Jakob Kosem na žagi Herman-Schönburg-Waldenburg na Snežniku pri Raketu, je prišel z levo roko v dotik s krožno žago, ki mu je poškodovala mezinec.

— Volkovi in medvedje. V zadnjih letih se je volčja in medvedja zverjad zelo razmnožila po kočevskih in ribniških gozdovih. Ne mine skoro dan, da bi gozdarji ne srečali mrcinarja ali pa videli volka, ko jo pobira čez drn in strn za srno ali zajcem. Posebno volkovi, ki jih nekaj let sploh ni bilo, so se pojavili zadnji čas v večjem številu. Nedavno je neki Lojze Knaps iz Loškega potoka ujel kar dva volka v železno past »Ilsico«, tretji mu je pa pest z verigo vred odnesel.

— Izgnali so iz naše kraljevine za vedno strojnega ključavničarja Zardi Remigija z ženo Franciško in Roseto Pascaleto, vse tri iz Pulja in pa Zoltana Surovy iz Kisberja na Ogrskem za dobo 5 let.

— Tatinski tujec. V delavski baraki v Ojstrem so prenočili nekega tujega delavca, ki je prišel prosiť za delo. V zahvalo za prijaznost je je nočevalec ukradel delavcu Antonu Laugeršku par novih čevljev, vrednih 300 Din, Josipu Žerjavu pa 20 Din in — vzela ga je noč.

— Izgubil se je na poti z Dunaja v Zagreb 10 leten dečko Karl Bilic. Dečko je majhne postave, bledega obraza in slabotne postave, čedno oblečen. Kdor bi kaj vedel o dečku, naj sporoči pol. ravnatelstvu v Ljubljani.

Kolo, vredno 2000 Din, je bilo ukradeno z voza pred Suhadolnikovo gostilno mesarju Leopoldu Lebnu.

— Dva gonilna jermena je ukradel na Vrhniki Andrej Rode, mlad fant, ki je ravno komaj prišel iz kaznilnice, kjer je bil zaprt zaradi ropa.

— Strokovna šola v Celju. Obrtno nadaljevalna šola v Celju je začela zadnje dni s svojim poukom. Poučuje se v štirih moških in dveh ženskih razredih. Poleg tega se vrši pouk tudi v štirih pripravljalnih razredih. Število učencev se je zvišalo na 302, med tem ko je število deklic precej padlo. Dne 5. t. m. je bila otvorena tudi strokovna šola za hotelirje, kavarjarje in gostilničarje, katero morajo obiskovati vsi vajenci omenjenih obratov. Šola bo trajala sedem mesecev in sicer tedensko po 4 ure.

— Celjske novosti. Tržne cene važnejših življenjskih potrebščin. (Dinarske cene.) Mesne cene: Govedina v mesnicah I. 25, II. 20, na stojnicah I. 20—22, II. 17,50, teletina 30—35, svinjina 32,50—35. Mast domača 43, ameriška 39, slanina 40—42. Mleko 3,50, eno jajce 2. Kristalni sladkor 22,50, v kockah 22,50, namizno olje 32, bučno 44. Pšenična moka št. 300x 6,20, št. 30x 6,20, št. 2x 5,90, št. 4x 5,50, št. 6x 4,10, krušna mešana moka 4,10, ržena moka 5,80, koruzna 3,50, koruzni zdrob 3,50, pšenični zdrob 6,50. Stot črnega premoga 48, ružavega 26,50, 100 kg trdih dr. 40, mehkih 30. — Sprememba povesi. Prvo celjsko likalnico in čistilnico g. Franc Hradila v Gosposki ulici je prevzela gospa Jožica Leskovšek. Dosedanji lastnik iste g. Hradila pa se je izselil v Gradec. — Obletnica Rapalla se bo v Celju proslavila dne 12. nov. ob 8. uri zvečer s predavanjem v mali dvorani Narodnega doma.

— Mariborske novosti. Rus Gilemze Soldik, ki služi kot sluga pri nekem tukajšnjem polkovniku, je prišel k neki tukajšnji branjevki po mleko. Ker pa branjevka mleka ni več imela, je pričel razgrajati in razbijati in napravil v trgovini škodo za približno 300 Din. Dasiravno se upira povračilu napravljene škode, jo bo vendar le moral poravnati. — Med popraviljem strehe na neki hiši v Mlinski ulici je mizar Franjo Planinšek padel s strehe in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v javno bolnišnico. — Ze večkrat predkaznovana, iz Maribora izgnana, Eliza Jager se je zopet povrnila v Maribor. Tukaj pa so jo prišli in vtačnili v zapor. Po prestani kazni jo izženo zopet čez mejo. — Zaradi prekoračenja meje brez potnega lista je bil aretirani znani tihotopec Peter Skarj iz Grada. — Pri ključavničarju Ellertu uslužbenemu pomočniku Mirku Winterju je strgarski stroj zgrabil levo roko ter mu jo zdobil v členku. Spravili so ga v bolnišnico.

— 2000 funtov šterlingov za bolnišnico v Splitu. Nedavno je umrla v Buenos Aires neka Marija Vidic, rodom iz Dalmacije in je v svoji oporoki postavila kot glavnega dediča javno bolnišnico v Splitu. Bolnišnica bo dobila na račun dedščine 2000 funtov šterlingov.

— Iz hvaležnosti poročil slepo deklico. Ko se je neki Milan Pešić v Beograd povrnil iz vojne, se je nastanil v hiši, kjer je stanovala tudi vdova Tomažević s svojo slepo hčerko Smiljo. Kmalu, ko se je Pešić nastanil v svojem novem stanovanju, je pa težko zbolel na posledica vojnih naporov. Slepa Smilja Tomažević mu je ves čas boleznj stregla s toliko vnemo, da se je Pešić iz hvaležnosti zadnje dni poročil s slepo deklico.

— Železniška nezgoda v Zagrebu. — Predvčerajšnjim je zavozil na zagrebškem kolodvoru tovor, vlak, ki je prišel iz Siska, v skupino tovarnih voz, pri čemur je bilo precej železniških voz poškodovanih, človeških žrtve pa k sreči ni bilo. Materijalna škoda je velika, povzročilo jo je kretničar.

— Železniška nesreča v Bosni. Zadnje dni se je pripetila v Bosni v bližini Olovaška težka železniška nezgoda ki je zahtevala dvoje človeških žrtve. Pod tovarnim vlakom, ki je vozil iz Pjenovca proti Olovu, se je podrl 16 m visok most in lokomotiva in 2 železniška voza so padli v globčino. Strojevodja in kurjač sta padla s strojem vred v globčino in z dobila težke poškodbe, da je strojvodja že umrl in kurjač se še bori s smrtjo. Vzrok nesreči je neka tvrdka, ki v tem delu popravlja progo in je kljub slabim razmeram, v katerih se je nahajal most, dovolila promet z zmanjšano hitrostjo, namesto da bi ga ustavila.

— Nenavaden samomor. V omari za perilo se je obesila zadnje dni v Subotici 70letna Mančica Volič. Svoje dejanje je storila v verski blaznosti. Žena je imela veliko bridkosti in težav. Najhuje ji je bilo, kjer je njena lči bolehal za dalj časa na raku. Vsled tega je pred nekaj tedni začela moliti in je molila kar po cele dneve neprestano. Ko tudi to ni nič pomagalo, je že nekaj dni govorila, da se bo obesila. Mož ji ni veroval in, ko se je v soboto on mudil v kuhinji, se je njegova stara žena obesila v omari na klin za obešanje obleke.

— Nevrujena ljubezen. V Čakovcu se je neka 16letna Barica Djurić blazno zaljubila v kateheta Vilko Šalića in mu pisarila dalj časa zaljubljena pisma. Ko na pisma ni bilo nobenega odgovora, je začela s promenadami pod katehetovim oknom. Toda tudi ta izraz vdanosti ni bil ganil. Ko je šel Šalić preteklo nedeljo po glavnem trgu v Čakovcu, mu je zaljubljena devica šedila, kar je povzročilo mnogo smeha in muhanja mimoidoćih pasantov. Ko je Šalić videl za seboj Barico, se je pa obrnil in ji prisolil eno zausnično, poleg tega jo je pa, da je bil teater še lepši, pretepel s palico. Ali bo Šalićev nastop zadnji v tej epizodi, ali pa bo vmes poseglo še kako oblastvo, bo pokazala prihodnost.

— Pobožni goljufi. V Skoplju je policija aretirala nekega Voljina Petrovića in Branke Šarevića, ki sta pobirala na nabirane pole, ki so bile opremljene z vsemi mogočimi pečati, milodare za cerkev sv. Nikolaja, ki pa nikjer ne obstoja, namreč ta ne, za katero sta onadva pobirala milodare. Nabiraleca sta bila že precej prepotovana in imela nabranega denarja nad 15.000 Din. Da so jima ljudje radi dajali, sta jim dala poljubljati neko podobo matere božje in pri tem razširjala kriv nauk, da noben ne bo večno pogubljen, ki vsaj enkrat poljubi dotično sliko. Ljudstvo jima je šlo seveda na lim, gotovo tudi iz strahu pred večnim pogubljenjem, policija pa jima je načrte prekrizala in ju aretirala.

Novosti iz Primorske.

— Žrtve granat. Na Goriskem se še danes pojavljajo pogostne nesreče z različnimi granatami in drugimi eksplozivnimi predmeti, ki so ostali še iz časov vojne. Zadnje dni je v Gorenju pri Sežani neki 13letni pastir našel ekskratno patrono. Iz radovednosti, kaj je v njej, je začel po njej razbijati, pri čemur je eksplodirala in mu težko poškodovala desno roko. V Vrtočah je prekopaval 16letni Josip Marušić njivo, ki je bila zapuščena še iz za časa vojne. Pri tem je pa z rovnico naletel na granato, ki je vsled udarca eksplodirala in ga popolnoma raztrgala. V Banišci se je nekaj podobnega pripetilo 22letnemu Jožefu Blatniku, le posledice niso bile tako hude. Tudi on je prekopaval neki zapuščeni in opustošen del svoje domačije. Pri tem je s krampom zadel na granato ki je eksplodirala in ga težko poškodovala na desni roki.

Iz društvenega življenja.

— Redni občni zbor Slovenskega Rdečega Kriza bo dne 22. novembra ob 5. uri popoldne v knjižnici vladne palače na Bleiweisovi cesti, II. nadstropje. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva, 2. Letni poročili in računski zaključka za leto 1922 in 1923 do občnega zbora. 3. Sklepanje o razdržitvi Slov. Rdečega Kriza in o porabi njegovega premoženja. 4. Volitev časnega odbora za likvidacijo Slov. Rdečega Kriza in ustanovitve novega društva Rdečega Kriza. — Opomba. Po § 11 društvenih pravil je občni zbor sklepčen ob navzočnosti najmanj 30 članov. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob napovedanem času, se bo v 14 dneh vršil drug občni zbor po istem paragrafu in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal ne glede na število članov.

— Rodoljub, spomnite se svojih neodrešenih bratov. Proti nasilstvom ste protestirali z besedo — protestirajte tudi z dejanji. Št. peterska ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani priredi v nedeljo 11. novembra t. l. ob 8. uri zvečer v kolodvorski restavraciji M. Dolničarja Martinov večer (Martin Malenškov večer). Rappalo Vas ključ Darujte za družbo sv. Cirila in Metoda, če drugod ne — vsaj na Martinovem večeru. — Martinov večer s koncertnim in zabavnim sporedom pred plesom priredi v soboto dne 10. t. m. v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma pevski zbor »Ljubljanskega Zvonca« v korist društvenemu fondu za izdajo novih skladb. Prijatelji društva in petja že sedaj povabljani!

— Otvoritev naša vaja jugoslov. napr. akad. društva »Jadrana« se vrši v petek dne 9. novembra v dvorani napr. dijaškega doma, Tomanova ul. 3. Pričetek točno ob 20. uri. — Odbor.

— Podružnica Jugoslovenske matica v Zalcu priredi 8. decembra 1923 zabavni večer v prid podružnice. Prosi se sosednja društva, da se oziroma na prekrstitno delstvo in ne prireajo na ta dan kakšnih prireditiv.

Sokolski vestnik.

— Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori v nedeljo, dne 11. t. m. ob 20 uri ljudsko igr »Dolski župnik«, ki je žela povsod veliko priznanje. Snov je vzeta iz kmečkega življenja.

Izpred sodišča.

OPASNE KONJSKE KUPČIJE. Konjski prekupčevalec, France Virant, je bil obtožen pregreška po § 66. zakona o živinskih kugah, češ da je prodal konja, ki je bolehal na smrkavosti, vsled česar je poginil pri posestniku Jeri Zrimčev, ki ga je imela na prošnjo svoje prijateljce v hlevu tudi njen konj na tej boleznj. Virantovega konja pa je morala dati lastnica konjederu. Ker je obtoženec dokazal, da res ni bil uverjen, da ima konj smrkavost in ker mu tudi poznavalci te boleznj niso ugotovili, marveč je mislil, da je konj le prehlajen, ga je sodišče oprostito.

GOSTILNIŠKI PRETEP. Veselo je bilo in živahno vrvenje dne 17. septembra v Suhadolčevi gostilni na Dobrovi. Vendar se dobe v vsaki družbi preprepljivci, ki kvarijo zabavo. Tako je izval prepri tudi neki Jernej Gladčič, ki je hotel v temi razsajati, in je ugasnil luč. In res je tudi skupil, kar je iskal. Udaril ga je Ivan Babnik po glavi in ga je prav pošteno premakstil. Babnik je bil obsojen na 5 tednov zavora in mora plačati Gladčiču 400 Din za zdravnika in 1000 Din za obleko.

TAT KOLES. Dne 9. oktobra je bilo ukradeno kolo, vredno 1000 Din Cirilu Sršenu. Tatu se je ta tatvina in tudi prodaja kolesa, katero je prodal nekemu neznanu za 640 Din dobro obnesla. To je dalo današnjemu obtoženču, trg. pom. Alojziju Omanu pogum, in ko je šel denar h koncu, si je hotel nabaviti za nadaljna sredstva kolo Al. Turka. Pri tem pa so ga zasačili in prišli. Ker je pri obravnavi vse priznal, je dobil za tatvino in poskus samo 14 mesecev težke ječe.

AMERIKANSKA GROŽNJA. Blažetovega, posestnika v Sp. Brnikh pri Kranju, Simona Nagliča, je obtožil J. Ogrinc, mlinar pri Kalinškovi, kjer se tudi pri domači hčerki ženi, da mu je grozil z besedami: »Ogrinc še ne pozna Amerikanka. Stori se ponoči, kar na them in drugi dan ga ni. — Razhudil se je mož, ker ga je Kalinškova hiči, pri kateri se je po noči okrog polnoči ženi napodila in mu ušla v sami srajci iz kamrice, češ, da ima ženo in naj gre k njej, in ji rekel: Seveda, Ogrinc imaš, toda mi imamo že plan narejen. Imeli smo že tajno sejo in po ameriskemu bomo naredili z njim. Ne boš ga imela. — Dajl ga bomo v min. če pa ne bo šel, bomo naredili krvavo »rihtoe« pri vas in jutraj ga ne bo. To pa bo tako »gvišno«, kakor tu stojim in bom umrl. Neljubi ženin Ogrinc je bil namreč takrat ravno v zaporu, ker je »šestnil« enega z nočem v trebuh. To sta potrdili mati Kalinškova in hčerka, ki je seveda nehotela po povzročila. Simon Naglič, ki se je zagovarjal s popolno pisanostjo, katere pa ni mogel dokazati, je bil obsojen po § 99 radi hudodelstva javne sile, grožnje in pretnje na 6 tednov težke ječe.

Borzna poročila.

Beograd, 6. novembra. Devize. Dunaj 0.1224—0.1227, Budimpešta 0.45—0.48, Bukarešta 41.50—41.75, Zeneva 1543—1545, London 386—386.25, Italija 387—387.50, New York 86.25—86.50, Pariz 503—504, Praga 253—253.50, Solun 128—132. — Valute. Bolgarski levi 79—80.

Zagreb, 6. novembra. Devize. Dunaj 0.1225—0.1235, Budimpešta 0.47—0.48, Bukarešta 0.42—50, Italija, Izplačilo 387—389, ček 386.50—387.50, London, Izplačilo 387—388.50, New York, ček 86—86.75, Pariz 500—505, Praga 254.50—255, Švica 1550—1555, Valute. Dolarji 85—85.50, avstrijske krone 0.123

Gospodarstvo.

CENE ŽIVIL.

Vsaka gospodinja jih pozna in skoro vsako obide žalost, jeza in strah, ko se jih domisli. Izvzete so samo one gospodinjice, ki plavajo brez dela v denarju, žene povojnih in medvojnih krejunkturistov. Vse druge pa občutijo pritisk teh cen na sebi in na obrazih družinskih članov.

Ali res morajo biti cene živil pri nas take, kakršne so? Če uvažujemo zakon povpraševanja in ponudbe, moramo to odločno zanikati. Pridrlek je v naši državi tako bogat, da ga ne izčrpa tako brz navadno povpraševanje. Tudi izvoz ni tako velik, da bi morali radi njega doma trpeti pomanjkanje.

Blagovne cene so pač visoke radi dragega kredita, tudi radi velikih produkcijskih stroškov itd. Toda vsi ti in podobni vzroki bi živil ne mogli podražiti v taki meri, kakor jih podražujejo drugi, skriti pojavi, proti katerim bi bilo treba posameznik preslab, n. pr. v boju proti prekupčevalcem, ki niso nič drugega, kakor navadni postopači in delomrzneži, in ki se vrtajo vedno globokeje med producenta, pravega trgovca (ki vpliva blagodejno in pospeševalno pri časovni in krajevni izmenjavi blaga) in konsumenta, v veliki meri povzročajo sedanje ncvrzdržne cene.

Prekupčevalci niso samo nepotrebni, ampak v največji meri škodljivi. Zato jih je treba na vsak način odstraniti.

Pa še en pojav je, ki ga je prav pogosto opaziti, ki se ponavlja in je vsakomur viden, pa vendar nihče ne nastopi proti njemu. Čim gre namreč dinar navzdol, cene takoj seveda poskočijo. Če pa dinar raste, cene ne gredo nazaj, ampak

večkrat pa tudi celo napredujejo. Tudi tu bi morala vmes poseči država s primernimi odredbami, če ne drugače, vsaj s primerno kontrolo.

Vsega pa seveda ne moremo zahtevati od države; država naj le pomaga, kjer je posameznik prislabil, n. pr. v boju proti prekupčevalstvu in verižništvu, proti spekulaciji z živilom. V ostalem pa bi se morali vsi prizadeti složi združiti v močno organizacijo, ki bi razpolagala z zadostnim, močnim kapitalom in s strokovnim vodstvom. Najsi bi si naredila ta organizacija združeno ali katerokoli drugo pravno obliko, če bi imela spretno in pošteno vodstvo in zadosten kapital, bi si pridobila sčasoma pri pametnem gospodarstvu tudi izdaten kredit, s katerim bi operirala in lahko stopila v boj z verižništvom in ga tudi zmagovalno izvojevala. Dolžnost države bi bila v tem slučaju podpirati take organizacije po možnosti tudi s potrebnimi krediti itd. Kadar bo konzument tako močno organiziran, da bo potom te organizacije neodvisen od lokalnega trga in od raznih plijav, bodo prekupčevalci, verižniki in podobna svojat sami izginili, ker jim bo zmanjkalo — krvi, ki jo sedaj po mili volji izpijajo slabotnemu, neorganiziranemu konzumentu.

RAZNO.

× **Matematične tabele.** Sestavil prof. Ivo Težek. 1923. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Str. 252. Cena v platnu vezani knjigi, priročne žepne oblike 66 Din. — Knjiga ima spredaj navodilo za uporabo matematičnih tabel. Pojasnila so podana v vseh treh narečjih: slovenski in srbo-hrvaški ter so tiskana istotako v latinici in cirilici, kar knjigo posebno usposablja za uporabo po celi državi.

vi. — Vsebine: Prvih devet potenc števil 1 do 9. — Važne konstante. — Bodoča vrednost 1 Din. — Recipročne vrednosti, 2. in 3. potence in koreni, mantise Briggovih logaritmov, obseg in ploščina kroga za števila 1 do 1000. — Pretvarjanje minut v stopinje. — Numer. goniometrijskih funkcij. — Logaritmus goniometrijskih funkcij. — Ločna dolžina in višina, tetivna dolžina in ploščina krogevega odseka ali segmenta za polmer 1 do 180°. — Prostornina krogle za premer 1° do 180°. — Obseg elipse. — Pravilni mnogokotniki. — Matematične formule: 1. Aritmetika, 2. Geometrija, 3. Glavne osnovne formule diferencialnega računa, 4. Vrste, 5. Osnovni integrali. — Mere in uteži. — Primeri hitrosti. — Konstante osolnca. — Barometerska višina. — Zemljepisna širina in dolžina nekaterih krajev. — Specifična teža: 1. a) Trdnih teles, b) Lesov, 2. Kapljev, 3. Plinov in pare. — Srednja specifična toplota. — Vrednosti. — Tališče oziroma zmrazitje. — Kurilna vrednost: 1. Trdnih goriv, 2. Kapljev tekočih goriv, 3. Plinastih goriv. — Teža nakopičenih teles. — Tovor. — Običajni železniški vozovi in tovorjenje. — Običajne lesne vrste. — Okrogli les. — Žagani in obtesani les. — Vztrajnostni momenti in odporni momenti najvažnejših presekov. — Vztrajnostni in odporni momenti za krožne preseke. — Vztrajnostni in odporni momenti za kolobarske preseke. — Vztrajnostni in odporni momenti za pravokotne preseke. — Dopustljivi vrtilni momenti za najvažnejše preseke. — Cevni navoj po Whitworthu. Löwenherzov navoj. — Sellersov navoj. — S. J. navoj. — Whitworthov navoj. — Vztrajnostni in odporni momenti za fasonsko železje. — Koeficient š za določanje idealnega upogibnega mo-

menta. — Elastičnostni moduli in zrušilne trdnosti: 1. Železa, 2. Drugih kovin in materialov za natezne organe, 3. Lesa, 4. Stavbenega gradiva. — Varnostni koeficienti. — Dopusne napetosti: 1. Za strojne konstrukcije po Bachu, 2. Za natezne organe, 3. Za stavbene konstrukcije. — Tabela za kontokorektni račun. — Tabela za nosilce s konstantnim presekom. — Splošne opombe za uporabo tabel. — Knjiga je bila nujno potrebna naši tehniki. Zelo dobro bo služila vsem tehnikom pri študiju, tako za univerze, tehnične srednje šole in druge šole, posebno uporabna je pa v praksi za inženje, stavbene podjetnike, industrije itd. Delo prav toplo priporočamo.

DOBAVE.

× **Prodaja dravske vojašnice v Mariboru.** V pisarni inženerskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg št. 1 vršila se bo dne 20. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna javna ustmena dražba za prodajo dravske vojašnice v Mariboru. Prednostni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Prodaja skladišča v Einspielerjevi ulici v Mariboru.** V pisarni inženerskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg št. 1 vršila se bo dne 10. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne tretja javna ustmena dražba za prodajo skladišča v Einspielerjevi ulici v Mariboru. Prednostni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Prodaja barake »Dunaj« v Mariboru.** V pisarni inženerskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg št. 1 vršila se bo dne 15. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne ponovna javna ustmena

dražba za prodajo barake »Dunaj« v Mariboru. Prednostni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Prodaja luksuznega avtomobila.** Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 20. novembra t. l. v garaži špeditijske tvrdke »Balkan« v Ljubljani luksuzni avto znamke »Itala«. Prednostni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava zimskih maj.** Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 20. novembra t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave 2000 zimskih volnenih maj (mornarskih triko-srajc). Prednostni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Ruski izvoz žita.** V izvojni periodi od 15. avgusta do 10. oktobra je izvozila Rusija preko 8 milijonov pudov žita. Od te izvozne količine je šlo v Nemčijo 5 milijonov pudov (največ rži, ječmena in pšenice), 2 milijona v Holandijo, 500.000 pudov v Dansko in 500.000 pudov v Finsko.

Glavni urednik: Ivan Podržal.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Trboveljski premog in drva

ima stalno v zalogi vsako množino
Družba »ILIRIJA«, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. Tel. št. 220.

Jul, Zeyer :

Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)

(Nadaljevanje.)

Deklica je prebledela in odgovorila s tresočim se glasom: »Gompači, samo da me ne varaš! Kajti moje srce in cela moja duša je tvoja na veke!«

Gledala sta dolgo molče drug na drugega in oba sta čutila neko omotico, močno kakor tok de-roče reke. Držala sta se za roko in stopala počasi in molče, a neizrekljivo srečna doli v vas in korakala skozi vrste starih kriptomerij k prijaznemu domu mlade deklice.

Sogoro je pozdravil svojo hčerko in njenega rešitelja s solzami radosti, mati je glasno plakala in vsa hiša, da, vsa vas je praznično slavila srečno vrnitev že objokovane Komurasaki; oboževali so Gompačija. Celó sam je pozabil, da je tudi njemu izkazala deklica veliko uslugo, da ga je ona prav

tako rešila kakor on njo in sprejemal je njeno ljubezen, ki jo je čital v vsakem pogledu, skoro kot dolžan poklon.

Čutil se je v hiši njenih staršev srečnega, vse je bilo tako prijazno in vljudno. Zasloni iz dišečega lesa in bele preproge so dajale preprostim sobam neko eleganco. Z oken je bilo videti na vrt, kjer so dosegali češnjevi in slivovi cveti zaradi skrbnega gojenja skoro velikost rož. V kotu sobe je visela velika kletka iz bambusove skorje v podobi palače; v njej so živeli pestri metulji na postlanih rožah. V tej sobi je priredila rodbina tekmo naglo bežečih dni nekoliko veselih poedin na čast odličnega gosta, ki so se končale vselej z velikimi zlatorumenimi persimonami, z najboljšim sadjem japonskim. Enkrat so imeli celo dobre in slovite slaščiice iz Tokija, podobne najkrasnejšim cveticam i po obliki i po barvah. Še slajše pa je bilo petje mlade deklice, ki je včasih zapela na migljaj svojega očeta. Pri teh pesmih je bil mladenič kar zamaknjen, pozabil je celo svojo ničemnost in svoje načrte, tudi svojo preračunljivost; vzdihal je

in pravil, da bi bil najsrečnejši, ko bi mogel živeti in umreti v tem tihem, cvetočem zatišju.

Nekega krasnega večera je ponavljal iste besede na holmu, ki je slovel zaradi nenavadno širokega in legega razgleda. In stari Sogoro, ki je bil sam prišel z njim na goro, mu je ganjen rekel: »Dragi moj sin, zakaj bi torej odhajal od nas? Komurasaki se je zaupala svoji materi, naj bo torej tvoja žena in naš dom naj bo tvoj dom.«

Gompači se mu je vrgel na prsi in vzkliknil:

»Moj oče, moj oče! Neizrekljivo sem srečen!«

Potem se je oziral okrog sebe, kakor bi hotel objeti vso to pokrajino, ki je žarela v večerni svetlobi. V tem je opazil v daljavi, v zlati megli obrise velikih poslopij v skupinah temnih orjaških dreves in je osupnil. Senca mu je preletela obraz.

Sogoro je videl, kam hiti njegov pogled, in mu je rekel: »Odpustite, da vas nisem opozoril, da je videti odtod grad Sakura, kjer prebiva moj knez in gospod.«

(Nadaljevanje sledi.)

Če je kako milo cenejšje

od Zlatoroga, ne more biti tako dobro! Zlatorog se dobavlja v vedno enaki kakovosti in se proizvaja iz najfinjših sirovin. Izkušena gospodinja zahteva radi tega vedno le: „Zlatorog-milo!“

Proč s tintnikom!

Že za malo denarja
dobite novo
Nalivno-pero

"Penkulu-Pen"

z lahko izmenljivim jeklenim peresom. Enkrat na teden s tankim črnilom napolnjeno piše čisto in zanesljivo kakor zlato nalivno pero. Patentirano v vseh državah.

Izdelek iz lesa z napolnilnikom in 2 peresoma Din 17-50

Izdelek iz kavčuka sistem avtomat. polnjenja z 2 peresoma Din 35-—

Poslužujte se Penkala svinčnika! To je prvi vedno našiljeni in za pisanje pripravljeni krajon. — Piše tanko z grafitom in v barvah. Dobi se v vseh papirnicah.

„Prager Presse“

za Jugoslavijo, najboljše informirani in najbolj razširjen dnevnik Čehoslov. Rep. in v tujini stane za kraljevino SHS vsled znižanja poštne tarife samo Din 40-— mesečno.

Najboljše informacije trgovske obrtne itd. držav Male Entente.

Izšla je
„Splošna knjižnica“
v založbi
Zvezne tiskarne
in knjigarne
v Ljubljani.

Najstarejša špeditijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER, Ljubljana - Jesenice
špeditijska pisarna
Podjetje za prevažanje blaga južno železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Podjetje za prevažanje pohištva. — Skladišče s posebnimi zaprtimi kabini za pohištvo. Brzjavljiva RANZINGER. Interurban telefon 60.

„Vesna“ Brata Pohlin i. dr.
tvornica vlasnic, ključic, rinčic
za čevlje, kovinastih gumbov
i. t. d.

Ljubljana I., poštni predal št. 126.
Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo.
Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

„Pri nizki ceni.“

Ign. Žargi, Ljubljana
Sv. Petra cesta 3

nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za krojače in šivilje, krasno izbiro volnenih površnih jopic, jumperjev, ovčjak, rokavic, nogavic i. t. d., moškega, damskega in otročjega perila, pletenih svilenih samozaveznik po priznani najnižjih cenah.

Na debelo! Na drobno!

Čisto zastoni
ne — ampak po izredno nizkih cenah
dobite
vse vrste sukna, hlačevin, žameta, barhenta, flanele, kloti, platna, trikotaže, jopic, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domači izdelek) in najrazličnejše drugo blago

v novootvorjeni trgovini
„DANICA“
Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg št. 1
(bivša „Preskrbovalnica“).

Samo dobro, solidno blago. - Postrežba točna.
Cene konkurenčne.
Istotam se otvori v kratkem oddelek za usnje vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. Nikdo ni prisiljen kupiti.

NA DROBNO. NA DEBELO.

Zvezna knjigarna
Marijin trg 8 Ljubljana Marijin trg 8

Zbirke pesmi:

I. Albreht: Slutnje	broš. 6-—	Din	vez. 8-—	Din
J. Glaser: Pohorske poti	6-—	„	8-—	„
Igo Gruden: Narcis	10-—	„	12-—	„
Igo Gruden: Primorske pesmi	10-—	„	12-—	„
Tagore-Gradnik: Vrtnar	20-—	„	25-—	„

Zahtevajte cenik!

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5-—; vsaka nadaljna beseda 25 par. z davščino vred.

Posedstva od 3 do 175 orav. loy.
Bratščinsko posedstvo z žago in vodno močjo, vilo po kupu takoj prosto stanovanje.
Gostilna v Mariboru 600.000 K tovarne, gozdna posredstva prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Iščem prazno mesečno sobo
(eno ali dve) za takoj ali poznejši čas z posebnim vzhodom in električno razsvetljavo. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Nujno“.

Sprejemem
1-3 letnega otroka poštenih staršev v domačo oskrbo. — Naslov v upravi lista.

Priporočila se
konfekcija, krojačnica za dame in gospode po meri, po najmodernejših žurnalih, Brata Brunske, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Naslove stanovanj,
ki bodo prosta. Kdor jih preiskri, dobi eno leto francoske ure zastoj. Naslov v upravi.

Kurjač
iskušen, vešč centralne kurjave, pri lokomobilah, tovarniške kurjave itd. išče primerne službe. Naslov v upravi lista.

Mlekarna Kos
v Mariboru, Jenkova ul. 6, priporoča dnevno sveže dobro mleko a 14-— K liter. Stalnim odjemalcem celoletna dobava zagotovljena.

Kupim
več vagonov zdravega, lepega in čistega korenja, belega, rumenega in rdečega. Tudi nekaj vagonov lepih, letošnjih orehov. Ponudbe s ceno, franko postaja na upravo lista pod »Korenje, orehi«.

Sobo
prazno, veliko, išče zakonski par brez otrok za takoj. Plača dobro. Da za nagrado francoske ure zastoj. Naslov v upravi.

Stanovanje
dobi, kdor kupi hišo, 2 parceli v Mostah, 5 minut od tramvaja. Solnčna lega, Cena Din 125.000. Vprašajte pri Hinko Privšek, Miklošičeva cesta 18/1.

Posojilo Din 25-30.000
iščem. Kot garancijo dajem eno drevnino in še posebej poroštvo. Plačam 10% obresti. Ponudbe prosim na upravnitvo tega lista pod: Varno posojilo.

Blazine, žima
morska trava, Peter Kobal — Kranj, Glavni trg, tvornica vseh vrst blazin, žime in morske trave, modroce na peresih. — Specialna tvrdka za izdelovanje klubgarnitur. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

Dve novi enonadstropni hiši
s trgovino z mesanim blagom, katere se lahko prevzame, z vrtom in gozdom naprodaj za 750.000-— kron. Pojasnila v Realitetni pisarni, Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Kovajo
z orodjem, in stanovanje se išče. Naslov v upravi lista.

Specialna mehanična
delavnica za popravo pisalnih in računskih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.